

Observatoriul este de două ori în
septemana, miercuri și sâmbătă.

Prețulu

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu
cu post'a în lăintrulu monarchiei
pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În străintate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său
11 franci; — numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Orice inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la adou'a și a
treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în
modulu celu mai usoru prin assem-
natiunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 58.

Sibiu, 19/31 Iuliu 1878.

Anulu I.

Transilvania.

(Conferența alegătorilor de natio-
nalitate română din marele principatu
alu Transilvaniei 20 Iuliu 1878.)

(Continuarea din operatulu în care majoritatea
de 7 membri ai comisiunii își motivă opiniunea
sa prin referențele G. Baritiu.)

Ne pare reu, că suntemu necesitati a reflecta
pe minoritatea comisiunii, cumu densa perdū din
vedere unele adevăruri de prim'a ordine euro-
péna. Odeniōra cele mai multe staturi era repre-
sentate în lăintru și în afara aprōpe numai prin
aristocrația feudală privilegiată, care 'și arogă siesi
totu-odata dreptulu de tutoratu fōra nici-o respon-
sabilitate, preste tiēra și poporu. Acelu privilegiu
necalicabile fu spartu și înfrantu mai antaiu în
Franci'a la anulu 1790—1791, adeca tocma dupa
100 de ani numerati dela emanarea diplomei leo-
poldine pentru Transilvani'a. Astadi, dupa atâtea
catastrofe politice generale, nu ne veti mai arata
unu singuru stat, mare s'eu micu, în tōta Europ'a,
în care aristocrația se mai cutedie a vorbi și a
lucra ea singura în numele statului, fōra a cere
votulu deliberativu și consimțimentulu celorlalte
clase ale poporului. Scuturandu jugulu tutoratulu
aristocraticu, tōte natiunile s'au emancipatu și s'au
declaratu de maiorene. Nici-unu poporu nu mai
suferă cu nici-unu pretiu, că numai aristocrația se
tractedie în numele lui, se schimbe, vendia și tra-
fice țieri și provincii, nici chiaru în unire cu corōn'a.
Vechiulu privilegiu aristocraticu 'ia succésu dreptulu
eternu și suveranu alu poporului. Este ore con-
damnata numai natiunea romanésca, anume cea
din Transilvani'a, în numeru de 1 milionu 200 de
mii, se mai stea sub tutoratu, se fia tractată că
ori-ce turma de animale, se o faca de schimbu s'eu
de vendiare, se o puna cineva în loteria s'eu în
carti, precumu puneă până în anulu 1848 pe fa-
miliile de iobagi și de dileri? În Europ'a intréga,
dela marea baltică până la egeic'a și adriatic'a
numai natiunea română din acésta monarchia se
remana lipsita de drepturi nationali și politice, în
parte tocma și de drepturi omenesci? Si acésta
umilire se i se întemple ei înca și în acésta epoca
extraordinaria, în care cele mai mari siette poteri
ale Europei sfarmara ferecaturile și lantiurile atōtoru
popōra gemetōrie sub jugulu barbaru și selbaticu

alu unui poporu asiaticu, necapabile de adevărata
civilisatiune? Nu asia au simțitu, nici vorbitu cei
40 de mii adunati la Blasiu în 3/15 Maiu; nu
asia martirii libertății nationale; nici numărōsele
deputatiuni tramise la Vien'a între 1848 et 1851;
nu asia nici deputatiunile dintre 1860 et 1863,
nici membrii romani ai dietei din 1863—1865.
Dn. Christea ne-a spus multe și frumoșe despre
politic'a traditională, a uitatu înse, că românii n'au
intielesu niciodată sub politic'a traditională, politic'a
aristocratică din acésta tiēra, că-ci în acestu
casu ei nu aru merita nici-odata libertatea. Cu
totulu alt'a fusese politic'a parintiloru nostrii. Ce
e dreptu, românii în anulu 1863 au facutu mari
concessiuni aristocrației, din ce cauza? Istori'a o
va spune; aci constatamu numai, că în anulu 1863
a fostu bine asia; dara concessiunile cu totulu
exorbitante și servili din 1865 (diet'a dela Clusiu)
a fostu erōre capitale, pentru care ne compatimi
tōta Europ'a liberală, care se miră, cumu au potutu
committe românii și sasii absurditatea politică de a
merge la Clusiu, candu ei avea diet'a în Sibiu.
Noi nu credemu că românii voru mai cadea vreo-
data în erori grosolane că cea din 1865.

Ni se scotu ochii cu legile mai vechi ale
Transilvaniei. Candu vreo-data ne-amu entusiasmatu
noi pentru acelea și nu le-amu combatutu în mii
de variatiuni? Ne miramu, cumu dumnealoru
confunda conceptulu de autonomi'a unei țieri,
cu codicele seu civile și penale. Una este a possede
dreptulu de legislatiune autonomă, inde-
pendente de amesteculu altoru țieri și altoru
corpuri legislative straine, și cu totulu alt'a este a
legifera acasă, în tiēra ta, bine ori reu, prin po-
testate legislativă, absolută ori constitutionale. Ne-
cumu provincii, dara staturi mari, suverane intru
tōta poterea cuventulu, au avutu și mai au pe
lângă legi bune, multe fōrte rele; dara acésta e
afacerea loru internă. Se cutedie înse cineva ale
dice: Dati tiēra la altii, că voi nu sciti face legi:
ar fi vai de sufletulu lui.

Minoritatea se spăria de sufragiulu universal.
Noi nu asudamu pentru elu; diu înse nici pentru
acésta lege electorală, care este de o miie de
ori mai periculōsă. Sufragiu universal? Ce atăta
spaimă? Éca'lu aplicatu de ani în Franci'a; éca'lu
în Itali'a, în Germani'a, Elveti'a etc.; éca'lu apro-
piendu-se cătra noi. Si apoi, se distingemu între

corpu legislativu normală și între consti-
tuante. Nu corpuri legislative mai potu trafica
în Europ'a țieri și provincii, ci s'eu constituante
alese prin votu universale; s'eu comandantii
generali, uti figurăe docent în 1859, 1866,
1871, 1877—78.

Minoritatea pune temei mare și pe innoirea
dualismulu pentru alti diece ani și ne dă se pri-
cepemu, că noi l'amu combinate în desiertu. Avemu
onōre se declaramu și la loculu acesta, că romani-
loru carii tienu la politic'a resistenței passive între
marginile Transilvaniei, asia cumu era ele trase și
regulate înainte de 1848, dualismulu nu le
face vreo mare dorere de capu. Déca ei l'au cri-
ticatu si'lu mai critica ici-colea, observati bine, că
nu o facu atātu că cetățienii ai Transilvaniei, cătu
mai virtōsu că sinceri amici ai integrității monar-
chiei, sub care înse nici-decumu nu intielegu cen-
tralismulu riguros ce suge și amortiesce provinciile.
Ne rogamu, că se nu se confunde nici aci con-
ceptele. Ce are a face autonomi'a, independenti'a
internă a unei țieri, s'eu cu monarchi'a intréga,
s'eu cu dualismulu? Se tragemu cercuri de cercuri.
În lăintrulu statului Ungariei (nu în lăintrulu
Ungariei proprie), s'eu în lăintrulu monarchiei in-
tregi (nu în miculu archiducatu), si déca ve place,
în lăintrulu Europei, voiesce și Transilvani'a se'si
aiba și ea legislatiune autonomă pentru afacerile
sale interne, pe temeiulu dreptulu seu publicu
seculariu, precumu o are Croati'a, precumu
o au 17 provincii ale Austriei. Apoi alaturea cu
acésta vointia legitimă, natiunea română pretinde,
că macaru pe acestu teritoriu micu se 'i remana
recunoscută și sanctionată individualitatea sa na-
tională politică, și limb'a sa admisa, că și cea
croatică, în exercitiu la afacerile publice.

Minoritatea se teme de sfarmare prin carulu
dualismulu. Cunōscemu și noi de ajunsu acele
amerintiari, le consideramu înse numai că pe nēsce
momii (popantiuri) și naluci, de care se spărie
paserile. Unu poporu, din ai carui fi supremulu
belliduce are sub stindartulu armatei sale corpuri
intregi de ostasi bravi și credinciosi; unu poporu
de trei miliōne, din a carui sudōre crunta se vērșă
pe fia-care anu dieci de miliōne în tesaurulu statu-
lui, n'are a se teme de nici-o sfarmare tirannică.
Amu fostu cu adevăratu amerintiati în a. 1875
„cu sfarmare;” amu luat înse amerintiarea de

Foisiōr'a „Observatoriului“.

Ros'a din Caucasu.

Poema dramatică de Rudolf Gottschall tradusă
în prosă.

(6 Continuare.)

Scen'a a trei'a.

(Amul-Beg, orbu, condus de unu Cercesu pe la finea
acelei vorbiri).

Amul-Beg (la o parte.) Ha, ce voce audiu!
Sarem'a (neobservandu'lu.) Lasati că privirile
vōstre se cadia cu despretiu asupra mea, că și candu
în totu coprinsulu acestoru munti n'aru esiste o fiintia
mai coruptă și mai fatală că mine! Eu sunt! Coman-
dantulu rusu pe care'lu iubiamu, în crudimea lui n'a
datu ascultare rugătiuniloru mele și Aslan va muri
déca nu'i vomu merge în ajutoriu. Este adevăratu, că
voi v'ati bate cu mai multa siguranță sub velulu nopției;
dara candu vreo-data s'au temutu armele nōstre de
lumin'a sōrelui? Ele n'au a se teme — candu este
în jocu viați'a amicului. Gătiti-ve, dara iute pentru
luptă — ascultati-me pe mine!

Amul-Beg. Nu o ascultati!

Sarem'a (lesinandu își acoperă faci'a) Vocea
tatalui meu!

Profetulu. Ha, Amul-Beg!

Primulu. Propriu ei tata ne desconsiliașă.

Amul-Beg. Nu 'i dati ascultare! Cum pōte
ea spune adevăratu, ea care a trecut la inamicii nostri!

Sarem'a (tērându-se pe genunchi până la elu.)
Tatalu meu, da, tu esti bunulu meu tata! O cauta,
cauta la mine celu pucinu tu, cu ochii blandi și ami-
cabili. Eata-me ingienunchiata în pulbere înainte ta.
Nu 'mi voiu redica ochii la tine, până ce nu me vei
chiamă cu vocea ta blândă, că pe cea pierdută la mar-
ginea abisului. Intinde-mi braciulu teu, redica-me și
lasă-me se 'ti cautu în ochi.

Amul-Beg. Fă-o! caută-mi în ochi, o poti face
nepedepsita, pentru-că fulgerile maniei li s'au stinsu.

Sarem'a. Oh, Allah! ce vediu? Tatalu meu
este orbu!

Amul-Beg. Amu a o multiami glontiulu
russescu, care 'mi au rapitu lumin'a ochiloru; da elu a
venitu dela amiciei tei! Se pōte că l'ai încarcatu chiaru
tu în pusca și ai remuneratu cu unu zimbetu pe bunulu
venatori.

Sarem'a. Incéta, parintele meu! Acésta este
mai multu că mōrtea!

Amul-Beg. Man'a ta este care me atinge?
Fugi! Cātu de gratiōsă este nōptea de care sunt cu-
prinsu! Din umbr'a ei nu appare faci'a fiicei, rusinea
casei mele și asia remane sânt'a nōpțe neprofanată!
Eu nu asiu schimba cu tine, fiica pierdută! Pentru-că
orbulu 'i lipsesce lumin'a sōrelui, înse celui fara onōre
'i lipsesce lumin'a vietiei.

Sarem'a. Ertare! Mai nefericita că mine nu
este alta în muntii acestia și pasii mei pe acestu pa-
mentu nu sunt mai nesiguri, că umbr'a nuoriloru sbura-
tori! Ertare! tata pentru serman'a ta fiica!

Amul-Beg. Allah este mare — paradisulu lui
este deschis! Pune'ti speranți'a în elu — aici — n'ai
ce spera.

Sarem'a (redicandu-se.) Dara pentru-ce cugetu
eu ore la mine? de ce me încercu în vanu se cersiescu
o radia de lumina pentru acésta viați'a obscură! Bla-
stemulu tatalui meu m'a intaritu și asia stau eu aicea
otielita și devotată mortii. Tempulu trece! Eu vor-
bescu adevăratu: dă semnalulu de asaltu, profetule,
desfășiara stindardulu victoriei!

Primulu. Ea voiesce se ne bage într-o cursă,
se incingă capulu amantului ei cu o cununa de lauri,
stropita cu sangele nostru! Puneti-o în fier'a!

Profetulu. Sarem'a!

Sarem'a. Dōmne!

Profetulu. Elu vediu în anim'a ta.

Sarem'a. Tu vedi în anim'a mea? atunci tu
scii ce simte ea.

Profetulu. Pe mine nu me amagesce aparinti'a
nici opiniunea multimei. Tu cauti espiatiune pentru
marele teu pecatu. Eu 'ti credu, Sarem'a!

Sarem'a. Primesce fierbintea mea recunoscintă!
D-dieu vorbesce prin budiele tale, profetule!

Profetulu. Aduceti-mi stindardulu! (Cercesii 'i
aduc stindardulu.) Ti 'lu dau în man'a ta — la
asaltu!

Primulu. Tu vrei se ne conduci la peire.

Profetulu. Cum! Voi atosuscitori — respun-
deti: Unde este Aslan? Se 'lu omōre glontiulu rusi-
loru, fără că noi se sburamu în ajutoriulu lui? — Nu!
Acésta copila vorbesce adevăratu — Aslan imi incre-
diuse planulu seu mai înainte de a pleca în castrele
russesci și amorulu ce 'lu consumă pentru fiic'a lui
Amul-Beg. Elu nu s'a întorsu, dara eata-o întōrșă ea,
pentru-că se'lu scape. Cine va esita, candu este în
jocu viați'a unui bravu, viați'a unui principe? La luptă,
chiaru déca ne vomu rostogoli în abisulu mortii! Caii
nostrii voru sari în asaltu, preste valurile și siantiurile
acelui fortu. Musiunoiulu înca nu s'a prefacutu într-o
fortarétia — pentru acésta nu 'i amu lasatu tempu de
ajunsu inamicului nostru.

Primulu. Vomu implini ordinulu profetului.

Profetulu. Buciumele se resune — la asaltu!
(Se audu sunete de buciume.)

Sarem'a (pasindu cu stindardulu în mana înainte
tatalui ei.) Tu nu vedi stindardulu poporului nostru
pe care profetulu l'a increditu maniloru mele. Voiu
conduce aceste cete la resbunare. Éra tu, tata orbu,
tu nu mai poti manua spada, pune-o deci că semnu
alu ertarei în man'a fiicei tale pentru lupt'a cea sântă.

Amul-Beg. Sirmana copila pierdută, cum imi
atinge anim'a vocea ta!

Sarem'a. Sōrele ce va apune astadi, nu me va
mai saluta între cei vii! Tata — da'mi dara ulti-
ta binecuvăntare! Da'mi mie spad'a!

Amul-Beg. Tu infrunti mōrtea (Tra-
spad'a.) Ingenunchie și 'ti acoperă faci'a!
binecuvăntarea mea cu spad'a parintiloru!

gluma, si ea va remanea gluma necalita. Ce sfarmare? O simpla migratiune cá in sec. 13 et 14 de 100—150 mii de romani din Transilvania in Romani'a si acumu in Dobrogea, aru avea de resultatu perirea de f6me a unui mare numeru de proprietari unguri din Transilvania, 6ra de aru aduce in loculu romaniloru emigrati colonii nemtiesci si jidovesci, ruin'a aceloru proprietari ar fi si mai sigura. Si credeti 6re DV., cá Europ'a ar mai suferi omoruri in masse, assassinate nationali?

Suntemu acusat de neconsecutia dic6ndu-ni-se, cá asia numitii „passivisti“ nu voru se participe la diet'a Ungariei, dara la legile ei se supunu si le esecuta. La ac6sta obiectiune, pe care juristii o numescu capti6sa, nu ar fi se respundemu nimicu. Este f6rte usioru a distinge intre legi, la a caroru creare participa cineva de buna voia, din convictiune, unde apoi ii poti dice cu totu dreptulu: patere legem quam tu tibi fecisti, si intre legi, la care nu ai participatu de locu, ci ti s'au impusu cu forti'a. Nu a fostu totu asia p6na in 1848 si dela 1849 p6na in 1863? D6ca nu te-ai supune, ce ai avea se faci? La ac6sta intrebatiune minoritatea va remanea multu timpu datore cu respunsulu. C6 multi romani „passivisti“ primescu si functiuni publice la statu? Da, ei primescu, curatu asia, precumu au primitu sub absolutismulu austriacu de diece ani prin ministrii austriaci preste 760 de magiari in Transilvania si c6teva mii totu magiari in Ungari'a, precumu primia liberii elvetiani posturi de oficiari in armat'a papei romanu si in a regelui neapolitanu, precumu primia angliei in Austri'a etc. etc. Ac6sta inse este curatu numai una cestiune de interesu strictu personale alu fiacarui individu in parte, si nu are a face nimicu pe lume cu politic'a, nici cu natiunea. De ce se nu intre romanii in functiuni publice din patri'a lor? Cu aceea cá li s'a nedreptatitu patri'a si le este asuprita natiunea, ei n'au renuntyatu nici la patria nici la natiunea lor. Chiaru natiunea ceruse totu-deauna, cá fiii sei se intre in functiuni, cá se 'si traga si ei plati si pensiuni din mili6nele pe care le numera dens'a alaturea cu celelalte, la tesaurulu celu defundatu alu statului.

Ni s'a disu mai incolo, cá d6ca noi amu avea unu singuru deputatu in diet'a Ungariei, dara cu talentele si genialitatea unui O'Connel din Irlandi'a, elu ar potea face minuni pentru natiunea si patri'a n6stra. Fia asia precumu dice minoritatea; dara mai inainte de a cauta si afla intre romanii transilvani pe unu O'Connel, minoritatea era dat6re se ne arate, unde este „Magna charta“, unde „Habeas Corpus“, acei Cherubimi pamentesci ai libertatiei civile si politice din Angli'a? unde dreptulu netiermunitu de adunari (meeting) si reuniuni, unde libertatea absoluta a pressei? unde dreptulu de a forma comitete si a face colecte de bani prin t6te comunele mari si mici ale tiei? F6ra acelea libertati nepretiuite, s6rtea lui O'Connel la noi nu p6te fi dec6tu captivitatea. In sclavia nu incupe nici-unu O'Connel.

(Va urma).

nuorii furtunei se cadia o bogata binecuv6ntare a mortii pe fruntea ta, luandu pentru totu-deauna blastemulu de pe capulu teu! Acuma vino la pieptulu meu, copil'a mea — si aicea — primescu spad'a mea!

Sarem'a. Ea 'mi va fi — devotata! Adio! Unu adio patriei, pentru tine betranulu meu tata si — tuturor! (Avendu stindardulu intr-o mana si spad'a in ceealalta ea se urca pe colina.) Si acuma, aruncati-ve asemenea torentelor de munte! M6rte Russiloru! La lupta, la lupta, poporu alu Ardechiloru! (Se aude musica de buciune; o pornire generala; culisa cea scurta a scenei cade. Schimbare.)

(Va urma).

Diverse.

— (Poetulu Crebillon) a fostu intrebatu odata, cá de candu tiene at6tia caini. „De candu cunoscu 6menii“, 'i fu respunsulu.

— (Cine a purtat) in secolulu alu XV palari'a cea mai mare? — Acela care au avutu capulu celu mai mare.

— (Unu limbutu voia se invetie dela Socrate art'a oratorica. Filosofulu 'i ceru taca indoita, dic6ndu'i, cá trebue se'lu invetie se si vorb6sca, se si taca.

— (Doctorii cei mai buni.) Unu doctoru renumitu se afl6 pe patulu de m6rte incungiyratu de trei alti doctori. „Domni mei, eu lasu trei medici renumiti in urm'a mea“, dise muribundulu si doctorii se simtyau f6rte maguliti, candu acela mai ada6se: „Si acestia sunt: ap'a, misicarea corpului si moderatiunea in mancare si beutura“.

— Pescii se potu tramite vii fara ap'a, d6ca inmoi o c6j'a de paine in rachi tare si le-o bagi in gura. Asiediatu in paie pescii potu face in modulu acesta o t6ria de 12 dile fara cá se m6ra. Ajunsi la loculu tiunei se punu in ap'a pr6speta, scotiynduli-se iu c6ja de paine din gura, si ei 'si revenu dupa dupa 6 ore.

Nru 144/1878 pres.

Atatu directiunea drumului ferratu orientale, cátu si directiunea primei cali ferrate trnne, a binevoitu a face dispositiunile, cá acei membri ai asociatiunei n6stre, cari voru calatori pe acele linii, la adunarea generala ce se va tien6 in 4—6 la Simleu, se p6ta calatori incolo si inderetu cu pretiu scadiutu, si anume cu biletu de cl. III se p6ta calatori pe cl. II, si cu diumetate biletu de cl. II se p6ta calatori pe cl. III.

Ac6st'a fav6re dur6za incependu din 1-a p6na in 10 Augustu a. c., dar' ea se estinde numai asupra pers6nei, 6r 'nu si asupra bagagiului.

Ceea ce se aduce la cunoscint'a publica cu acea observare, cá pentru membri, cari voru voi se participe la adunarea mai susu mentionata, s'au tramisu de aici certificate la directorii despartiemintelor spre impartire.

Totodata aducemu multiamita publica numiteloru directiuni pentru bunavointi'a, cu care au facutu mai susu mentionatele dispositiuni.

Presidiulu asociatiunei transilvane.

Sibiu in 28 Iuliu 1878.

P. Dunca
P. presidente

Dr. Ios Hodosiu.
secr.

Ti6r'a Oltului 26 Iuliu 1878. Agitatiuni electorali. La noi s'au inceputu agitatiunile electorali in urm'a conclusului conferintiei alegatoriloru romani din 20-a l. c. cu o vehementia ne mai pomenita.

Vicecomitele in pers6na dinpreuna cu directorele dominiului statului al6rga prin comune, inpunendu 6meniloru alegerea candidatiloru regimului B6er Antal si Moritz P6l. Organele comunali stau sub cea mai grea pressiune, nu lipsescu nici amenintiyari nici promissiuni. Organele puterii executive sunt f6rte agitate de frica, cá alegatorii romani de at6tea-ori pacaliti prin promisiuni minciun6se, se voru fi desamagitu si desteptatu din letargia si voru urma conclusului adusu de notabili alegatoriloru romani, convingundu-se ca binele nostru nu p6te veni dec6tu dela noi insine.

Inteligeni'a comitetului este prea decisa a lucra pentru esecutarea conclusului de resistentia passiva, si credemu firmu, ca resultatulu va fi favorabile, pentruca chiaru si alegatoriulu din opinca s'a convinsu, ca dela prezentarea lui la urna nu se mai p6te astept6 nici-o sperantia spre bine.

Deci rogamu si conjuramu pre fia-care romanu inteligentu si anume pe preoti, invetiatory si notari comunali, ca se descepte pre alegatori si se-i fer6sca de cei ce promitu munti de aur, in sa numai in pres6r'a alegeriloru, eara dupa aceea 'si intorcu spatele si 'si ridu in pumni de prosti'a celoru usioru credietori.

Mai multi alegatori.

Afora de corespondenti'a comunicata acilea mai avemu altele doue in aceea si materia, una din Fagarasiu, de dato 22, si alt'a din districtu dela trei insi. Fiendu preste putintia a le publica pe t6te intregi, si spre a nu repeti aceleasi idei si date, comunicamu din una, cá chiaru in Fagarasiu se vedu ospetarii (c6rciune), in care d6ca cineva este alegatoriu, p6te merge se bea gratis cátu ii ia pielea, apoi se sbiere si se mug6sca 6ljen si Se trai6sca. Dara se intempla inca de acuma si batai, precumu fu si cea din 24 n6ptea intemplata intre alegatorii beti la Fagarasiu; 6ra batai'a orba intre Kossy si altu candidat se intemplase multu mai de inainte, si avocatulu Benedek a fostu luat pe fuga din comun'a Peri6u, nu dela Veneti'a, cumu se vorbise mai inainte. Alaturea cu acestea M. Polg6r constata, cá in cerculu inferiore (Arpasiu) sunt concurenti, P. Moritz din Ungari'a, Kossy, Benedek si unu romanu avocatulu Ios. Puscariu dela Brasiovu, 6ra in celu de susu Ant. Boer ca ministeriale si avocatulu Mauritiu Kapucs6nyi (renegatu din comun'a Copaceni). Se dice cá pentru Boer lucredia fratiesce si protopopii din Fagarasiu, din cauza pe semne cá sciu, cumc6 famili'a Boer se trage de a dreptulu din famili'a Dudescu dela Bucuresci, ori cá au porunca si trebue se i se supuna.

Despre betranulu Boer citimu in a trei'a corespondentia din 23 Iuliu: „Ce se atinge de Boer Antal, acesta au datu probe destulu de evidente, in periodulu trecut, cá ce pretiu se poti pune pe parole si programe politice cá si cumu a fostu a lui. Antecessorulu seu M6day, ungureanu bogatu (israiteanu?), provocatu fiindu de c6tra alegatorii sei cá se referedie despre activitatea sa promissa in programa, avuse in pertinenti'a se le respundia verde: „M'ati alesu; 'y'amu platitu pentru alegere. Ce mai vreti dela mine? Contulu e saldatu; suntemu quitt.“ Cumu e santulu, si temi'a; cumu e

capulu, si caciul'a. F6rte bine a respunsu M6day la 6meni, caroru le este rusine de sangele, de legea lor, si isi dau votulu la c6ti venetici necunoscuti si la 6meni ce se batu prin c6rciune cá laietii. Pentru Boer se agit6dia ex officio. Celu mai tare argumentu este: 6meni buni, inaltulu ministeriu a candidat pe dn. Boer. Elu e celu mai bunu, cá a mai fostu la dieta si scie treburile. E omu betranu; ar' fi rusine se nu'lu alegeti, si dv. trebue se spriginiti pe ministeriu.

In conferenti'a electorale dela Sibiu din 8/20 Iuliu s'a disu si intonatu, cá nici-unu unguru si nici-unu sasu nu 'si d6 votulu seu la vreunu candidat romanu, prin urm6re cá alegatorii c6ti despretiuescu votulu conferentieloru nationali si orice solidaritate, duc6ndu-se s6u dusi fiindu la urna, p6na aci aru potea dice cá ei isi urmedia convictiunea lor; dara candu mergu si dau voturile lor s6u la candidati cu totulu necunoscuti, s6u la vrasmasi declarati si jurati ai natiunei romanesci, cu ac6sta comitu o infamia f6ra exemplu, arata cá sunt suflete servili (slugaritie) si dau lumei testimoni6u, cá ei n'au aflatu nici-unu romanu demnu de voturile lor, s6u cá au votatu pentru aceia carii 'iau platitu mai bine. Niciodata ungurulu si sasulu nu a datu votulu seu la vreunu romanu; niciodata acestia nu voru d6 testimoniulu de miseria suflet6sca, pe care l'au datu romanii in unele cercuri electorali.

Contraste nationali.

In aceea si dí si 6ra, adeca 29 Iuliu, ne veni pe la Dev'a urmatori'a scire telegrafica:

Conferenti'a alegatoriloru din Zarandu convocata de avocatulu Secula, a decisu adoptarea politicei de resistentia passiva.

Dela B.-Prundu: In conferenti'a din 25 Nasaudenii au ruptu a patr'a 6ra cu solidaritatea nationale, au decisu a merge la urna, cá se alege pe Tan6rky dela ministeriulu cultelor. Vicariulu, Joachim Muresianu, professorii M. Popu si B. Hangea in frunte, au recomandat pe Tan6rky cá pe celu mai devotatu natiunei romane si cu ac6sta si-au datu siesi chiaru testimoni6u de paupertate. Nici unulu nu se simi demnu a se recomanda pe sinesi. Poporulu adunatu primi nespusu de rece agitatiunile.

U.

Deva 17 Iuliu. Miscarile comitatului Huneadorei pentru deputatii dietali se facu camu in secretu. In cerculu Devei numai unulu e proclamat de candidat, anume: Georgiu Lazaru avocat si fiscalu la comitatu; alu duoilea, Szatm6ri Georgiu, colaboratoru la diariulu „Hon“ din Budapesta, cu partid'a sa lucra in secretu, amendoii sunt de partida liberala, numai cátu Szatm6ri e ultratisaistu. Pentru Szatm6ri care inpreuna cu inspectoriulu de sc6le, R6thi si alti calvini din Deva, au inventatu in comitatulu Huneadorei, 15 mif magiari romanisati, lucra clic'a calviniana a lui R6thi, si vro c6tiva oficianti. Pentru L6z6r Gyuri lucra alegatorii independenti.

In cerculu Dobrei pe langa avocatulu Alexa Olariu, si L6z6r P6l, se mai vorbesce despre br. Ursu (? Nu), si despre K6llai Ben6, fostulu deputatu alu Szebesieniloru si Krasnai Oliveriu, vichenotariu comitatensu a visatu sau fantasatu de a fi alesu in cerculu esta. De candu in sa are de a se ocupa ca sergentu (Feldwebel) cu armele si cu exercitiulu militarescu in Orastia, i a trecut fantasii'a, sau se a pomenitu din visu.

In cerculu Orastiei vreau sasii si ungurii la olalta se amagiasca pe romani, cari facu majoritatea camu de 2/3, a alege pe unu deputatu de magiaru cu influintia, cumu e pentru exemplu Tan6rki, si Toth fostulu ministru, ca prin influinti'a estora se dobandeasca Orasti'a competentia de judecatoria funduaria. In caus'a cartiei funduaria a si fostu in lun'a asta o deputatiune la ministeriu; in sa nu li s'a promis cu sigurit6te acumu, p6na mai tardiu. Adeca dupa vorb'a neamtiului: Verdienen zu erst, ca si cu episcopi'a dela Oradea mare.

De anteyu alegerile de deputati, apoi cartea funduaria in Orastia, si episcopu in Oradea mare.

— Din alta corespondentia totu dela Deva de dato 20 Iul. aflamu, cá Szatm6ry acela care d6 la tota ocaziunea cu noroiu in natiunea romana, are fruntea se cersiesca voturi nu numai dela renegati, ci si dela romanii curati. Ce insulta!

Deva la 24 Iuliu 1878 st. n. Comitatu centrale a defiptu dio'a alegeriloru dietali pe marti 6 Augustu. Precumu la congregatiune, asia si la comitetulu centrale, au fostu f6rte pucini si s'au decisu t6te de a valn'a si in fug'a mare.

De atunci au inceputu si adeveratele „Kortes-iri in profitulu ospetariloru.

Romanii, afara de unulu, doi, au statu pe pace si nu s'au amestecat in nimicu de ale domniloru. I'amu lasatu se fi6rba in seulu lor.

Dupa cumu amu auditu, magiarii si-au aflatu, mai in fia-care cercu electoralu, (6. cerc.) c6te unu candidat.

Asia in cerculu Devei p6na acumu sunt 3, — doi guvernamentali si unulu de partid'a Kosuthaniloru.

La Uniador'a doi, Dobr'a doi s6u trei, la Hatiegu fostulu deputatu, la Orasti'a — nu se scie, 6ra in cerculu electorale din Zarandu, vr'o trei, patru. Cine va reesi, vomu vedea la tempulu seu.

Până atunci inse se pote comunica, ca cortesirile se facu diu'a nóptea si inca prin nisce ómeni, cari aru potea se 'si caute de afacerile lor si asia destulu de negrijite, si se respecte celu pucinu bun'a cuviintia, déca nu se mai temu de legi.

Ni se plangu tieranii, preotii si altii multi din clas'a de medilocu, ba chiaru si dintre inteligenti, cá nu potu scapá de multimea seductoriloru impertinenti. Ti se ducu pe omu orbesce si intrebutiezia câte argu-mente ertate si neertate, in cátu nu scfi cumu se te scuturi de ei.

Scirea despre conclusulu conferentiei romaniloru din Sibiu pare cá au scosu din minti pe toti Kortessii oficiosi si neoficiosi, încátu te prinde mil'a de ei. „Ei bine,” dicu ei, „dati 'mi dár' parol'a, cá celu pucinu veti indemná pre cunoscutii DVóstra, cá se votedie ei, déca nu votati DVóstra.” Séu: „lucrati celu pucinu pe sub mana, se nu ve scia nimeni, cá poporulu se votedie cu noi,” si asia mai departe. Alegerile voru aretá, pe cáti li-a succescu, ai imbetá cu apa rece.

Desperarea Kortessiloru este cu atátu mai mare, cu cátu este mare chiaru numerulu acelor magiari nascuti si magiari facuti, carii cá si romanii curati, nu mai vréu se scia nimicu de alegeri, cá-ci s'au saturatu de ele pana dupa urechi.

Noi romanii nu vomu tienea de ce au decisu frun-
tasii natiunei, si ne vomu cautá de ale nóstre.

Un'a inse totu vomu face, adeca vomu priveghia, ca se vedemu, carii sunt aceia ce sciu, si cari nu sciu se respectedie conclusele aduse de confratii lor, dreptu ce vomu avé ravasiulu totu la mana. Atat'a acuma in generalu, éra celelalte dupa alegeri.

Ca de inchiere vi mai potu adauge, cá conclusulu conferintiei din Sibiu, — cu tóte cá se scia séu celu pucinu presupunea, — a implutu de bucuria si satisfac-
tione ánim'a fia-carui romanu adevertatu. Póte cá voru fi si de aceia, cari voru fi speratu altu resultatu, dér' aceia sunt fórté pucini si ii camu cunóscemu cá ce pretiu au si cátu ponderéza.

Mai multe cu alta ocasiune.

Coresp.

Dein Selagiu 21 Iuliu 1878. Onorata Redac-
tione. Dupa cum ve promiseiu in ultim'a mea epistola, mi-amu si inceputu tour-ulu prin unele parti ale Sat-
marelui si Bihorului, éra de presentu me afli in Selagiu. Aici amu intielesu, cá despartimentulu XI-ea alu Asociatiunei transilvane tienea in 16 Iuliu a. cur. in comun'a Basesci in Selagiu adunare, carea cu tóte ocupatiunile economi-
a fostu bine reprezentata, fiendu de facia camu la vi 40 membrii din inteligenti si vreo 60 din poporu. Intelligenti'a nóstra in urm'a nefa-
stelor impregiarari nendu mai de totu eschisa de pre-
terenulu politicu, se adoperéza din respoteri intru crearea de noue midiloce pentru cultivarea si prosperarea poporului nostru. Cu placere amu auditu, cá in acea adunare Sp. Dnu dr. Joane Nichita a pusu premiu 10.
pentru cea mai buna dissertatiune din ramulu eco-
nomiei populare. Asemenea au mai pusu premii si dnii Georgiu Popu deputatu dietale, si Vasiliu Popu asesoru la sedri'a orfanale, pentru trei docenti, cari voru pro-
duce cea mai buna scóla de pomaritu, si éراسi pentru alti trei, cari voru aretá celu mai bunu progresu in scól'a de repetitiune. Cu finea siedintiei toti membrii cáti au luat parte la adunare, au fostu intruniti la prandiu la mész'a hospitale a zelosului deputatu Georgiu Popu.

De candu me afli pre aici, amu aflatu cá fratii selagianii facu pregatiri grandióse si se adopera multu spre a ascurá unu reesitu splendidu adunarei generale a Asociatiunei Transilvane, ce se va tienea la 4 augustu st. n. in Simleulu Silvaniei.

Cu finea elaboratorulu adunarei — dupa cumu sciu — se va arangia escursiune la Bocsia romana, — loculu de repaosu alu osamentelor prea fericitului Si-
meone Barnuti, unde fii Selagiului in semnu de celu mai profundu devotamentu cátra memori'a marelui barba-
tu, i-voru redicá unu monumentu; — éra ficele selagiane in frunte cu Sp. Dna Andr. Cosma si gratiós'a domnisióra fii'ca dlui deputatu G. Popu, ilu voru decorá cu o cununa marétia.

Ungari'a.

In faci'a alegeriloru pentru Diet'a un-
gurésc'a.*) (Programa si respunsu amiciloru.)

Afandu-ne in faci'a alegeriloru pentru Diet'a un-
gurésc'a, vediendu pornite miscarile electorali prin tóte partile si propagandu-se ele si printre cele aproape trei millione de Romani ce in precumpenintia locuescu tinu-
turile dela Tisza pana la Dunare si Carpatii Romaniei libere, este lucru pré firescu, cá Romanii de ánim'a si de cugetare nepreocupata se întreba:

Ce este de facutu? Care tienia séu pasire de adoptatu, pentru ca se ni implinimu datorint'a cátra patri'a, Tronu, natiune, — cátra noi insi-ne?

Amu cetitu acésta intrebare, mai multu séu mai pucinu variata si desvoltata, si prin gazetele nóstre; mie specialu ea mi s'a facutu din mai multe parti, de a dreptulu, prin epistole, chiaru de prin adunari parte-
culari; si eu de mai multu fiindu in curatu cu mine, pre cátu mi a ajunsu timpulu si amu fostu intetit, n'amu lipsitu a-mi spune opiniunea pre scurtu, cu gur'a séu in scrisu. In generale totusi simtiu necesitatea de a mi-o esplicá si formulá mai lamuritu si de a o supune — acumu in momentul decisivu, apretiuierei comune, prin calea publicitatii.

Este lucru bunu si frumosu, ba chiaru mare, a avé o tíera constitutiunea ei, si inca cu sistem'a parla-
mentare. Acésta sistema, déca este seriosa si ade-
verata, dá cetatieniloru demnitatea de cetatieni, sórtea lor si a patriei lor — o pune in manile lor. In

alte cuvinte: acésta sistema ascura cetatieniloru dreptulu de a-si întocmi ei insii legile dupa trebutintiele lor, de a-si votá ei insii sarcinele — dupa potintiele lor, si de a controlá pre guvernulu in mesurile de essecutiva; astfelu, de a-si cautá si gasi in viét'i'a de statulu, pe langa pace si securitate, desvoltarea si bunastarea, su-
premele scopuri ale omului pre pamentu.

De aceea noi Romanii amu salutatu din ánim'a ideea constitutionalismului, de cum s'a ivitu ea la noi, si de aceea noi, anume cei din partile ungurene si ba-
natiene, dela 1848, dar mai vertosu dela 1861 încóce, de câte ori fuseramu chiamati a participá la viét'i'a si lupt'a parlamentare pe bas'a constitutiunei unguresci, — de si nu lipseau voci puternice cari ne spuneau, cá — acésta constitutiune nu este adevertata, nu este sincera pentru noi, ci mai multu amagiéla séu cursa, — dorindu noi a pastrá bun'a credintia cátra autorii si sustienetorii ei, si a crede cá defectele ei pentru noi sunt numai triste remasitie ale feudalismului seculare si ale pripelei cu care s'a improvisatu ea, prin urmare sperandu cá acele defecte, intru interesulu comunu, la cea mai de aproape ocasiune se voru delaturá prin contielegere fratiésc'a, — amu intratu cu tota lealitatea in lupt'a electorale si amu alergatu a ne ocupá loculu si a ne face dorint'a patriotica in Diet'a din Budapesta, continuandu acésta atitudine pana astadi, — macaru cá esperintiele ce ni se impuneau atátu in Dieta, cátu si in viét'i'a publica peste totu, de felu nu erau calificate, cátu a ni aduce a minte de vócea pessimistiloru nostri, a ne implé de temeri si neincredere, a ne pune pe cele mai grele cugete!

Altfelu au procesu fratii nostri din Transilvani'a. Densii, pe temeulu autonomiei istorice a tierii lor, mai basandu-se si pe legile dela 1863/4 si pe parol'a impe-
ratésc'a, si — póte influintiati si de neincrederea secula-
re cátra domni magiari, — din capulu loculu nu se aretau atrasi de constitutiunea magiara, mai vertosu cá ea li se impunea de o data cu uniunea-fusiune si cu unitatea si escluvitate nationale magiara. Scrupulii si resp. opositiunea fratiloru nostri ardeleni s'au espresu prin parol'a de — „passivitate“, o parola ce, de buna séma pentru cá de locu n'a fostu bine definita si apli-
cata, a provocatu contra-parol'a de „activitate politica“, totu atátu de pucinu bine definita si essecutata; de unde apoi a resultatu mai multu neintielegere si confusiune, de cátu — adevertata activitate séu passivitate.

In fine — asia credu, cá esperienti'a de diece, si resp. de optu-spre-diece séu de trei-diece ani, opo-
sitiunei nostre, luptei nostre active si passive, barbatiloru nostri de viét'ia, de minte si de ánim'a din Ungari'a, Banatu si Transilvani'a de o potriua, a trebuit se fie scóla destula, pentru de a-i invetia se cunósca adevertulu, se-si pricépa mai bine detorint'a si folosulu, si se ie positiunea corespondentia imprejurariloru.

Voiu incerca a espune aci in sembure, cari —
dupa mine, sunt esperintiele ce amu facutu si pre cari nu ni pote fi iertatu a le perde din vedere, candu este se ni regulamu tinut'a politica in statulu si anume in faci'a alegeriloru pentru Diet'a.

(Va urma.)

Tratatulu dela Berolinu.

(Urmare.)

Art. 34. Inaltele parti contractante recunosc in-
dependentia principatului Serbi'a legandu-o de conditiile detaliate in urmatiorulu articulu.

Art. 35. In Serbi'a diversitatea de credintia reli-
gióse si de confesiune nu va stá nimeniului in contra cá motivu de escludere sau de capacitate dela exercitiulu drepturiloru civili sau politice, admiterea la demnitati, functii si onoruri publice, sau la exercitarea diferiteloru profesiuni si industrii in ori-ce locu. Libertatea si eser-
citarea esterióra a tutoloru cultorulu se asigurá tutoloru locuitoriloru, cá si strainiloru, nu se va aduce nici o piedeca nici organizatiiei ierarchice a diferiteloru comu-
tati religióse, nici raporturiloru lor cu capii spirituali.

Art. 36. Serbi'a primesce teritoriale cuprinse in
urmatórea delimitare: (Se voru vedea pe charte).

Art. 37. Pana la inchiaierea de tratate noue nu
se va schimba nimicu in Serbi'a din relatiile comerciale actualmente in vigóre dintre principatu si tierile straine. Serbi'a nu va lua nici o taxa vamala de transitu pentru marfurile ce strabatu tiar'a. Immunitatile si privilegii supusiloru straini, precumu si dreptulu de jurisdictiune si protectiune consulara, voru remanea in deplina pu-
tere, pana nu se voru schimba prin o intielegere co-
muna dintre principatu si puterile interesate.

Art. 38. Principatulu Serbiei intra pentru partea
sa in loculu Portiei in acele indatoriri, pe care acésta le-au luat, atátu cátra Austro-Ungari'a, cátu si cátra societatea de exploatare a drumuriloru de feru turcesci din Europ'a, atátu in ceea ce privesce indeplinirea, cátu si junctiunea si exploatarea linielor ce se voru infinti'a din nou pe teritoriulu castigatu din nou de principatu. Conventiunile necesarii, pentru a regula aceste cestiuni se voru inchieia imediatu dupa subsemnarea presentului tratatu intre Austro-Ungari'a. Pórt'a, Serbi'a, si in limi-
tele competintiei sale, principatulu Bulgariei.

Art. 39. Musulmanii cari posedu bunuri in loca-
litálie alipite Serbiei si cari voiesce se isi schimbe locuint'a afara din principatu, potu se isi retiene pro-
prietátile, arendandu-le s'au lasandu pe altii se le ad-
ministré. Se va compune o comisiune turco-serbésc'a, care se reguléze in unu restimpu de trei ani tóte afa-
cerile relative la modulu de vendiare, intrebutiare si usufructu pe socotél'a Portei, a bunuriloru statului si donatiuniloru pióse (Vakuffe) precumu si cestiunile ce stau in legatura cu interesele particulariloru angagiati in acésta.

Art. 40. Pana la inchiaierea unui tratatu intre
Turci'a si Serbi'a, supusii serbi ce caletorescu sau siedu in imperiulu ottomanu se va tratu dupa principiile generali de dreptu internatiónele.

Art. 41. Trupele serbésc'i sunt tiente a evacua

teritoriale ce nu se cuprindu in noule limite ale princi-
patului, in intervalu de cinci-spre-diece dile de la schim-
barea ratificariiloru presentului tratatu. Trupele ottomane voru evacua localitálie date Serbiei in acelasiu intervalu de cinci-spre-diece dile. Li se concede mai departe unu terminu de acelasiu numeru de dile, atátu pentru a parasi fortificatiunile, a'si scóte provisiile si materialulu, precumu si a'si lua unu inventariu de machinele si obiectele cari nu potu fi transportate indata.

Art. 42. De óre-ce Serbi'a are se pórté o parte
din datorii publica ottomana pentru noule teritorii ce i s'au datu prin presentulu tratatu reprezentantii pu-
teriloru in Constantinopole voru decide in unire cu Inalt'a Pórt'a, marimea ei pe base juste.

Art. 43. Partile contractante recunosc indepen-
dinti'a Romaniei, legandu-o (independentia) de conditiu-
nile desvoltate in amendoune urmatórele articole.

Art. 44. In Romani'a nu se va putea opune ni-
merui diversitatea de credintia religiósa si de confesiune ca motivu de escludere si necapacitate, relativu la folo-
sirea de drepturi civili sau politice, la admiterea in demnitati, functiuni si onoruri publice, sau la exercitarea diferiteloru profesiunii si industrii in ori-ce locu. Se asigura libertatea si exercitiulu esterioru alu ori carui cultu tutoloru locuitoriloru statului romanu, cá si strai-
niloru si nu se va opune nici o piedeca atátu organi-
satiunei ierarchice a diferiteloru comunitati religióse, cátu si raporturiloru acelor cu capii lor spirituali. Nationalii apartienendu tuturoru natiuniloru comerciale, si celelalte voru fi tratate in Romani'a fara diferenti'a de religiu pe picioru de deplina egalitate *).

Art. 45. Principatulu Romaniei retrocedia Ma-
jestatiei S. Imperatului Rusiei partea din tienutulu Ba-
sarabiei care a fostu despartita de Rusi'a in urm'a tratatului din Parisu, si care, la vest se marginesce prin talvegulu Prutului, la sudu prin bratiulu Chiliei si prin gur'a Stari-Stambulului.

Art. 46. Insulele formate de delt'a Dunarei pre-
cumu si insul'a Sierpiloru, sangiaculu Tulcei, cuprin-
diendu districtele Chilia, Sulina, Mahmudi'a, Isaccea, Tulcea, Macinu, Babadag, Hirsiova, Chiustenge, Megidie, se voru uni cu Romani'a.

Principatulu mai priimesce tienutulu asediatu la
sudul Dobrogiei pana la o linia, care incepe de la Si-
listr'a si se termina la sud de Mangali'a la marea Négra. Traseul granitiei se va fixa de comisiunea européna instituita pentru delimitarea Bulgariei.

Art. 47. Cestiunea impartirii apelor si a pes-
cuitului se va supune la deliberarea Comisiunei euro-
pene dunarene.

Art. 48. Nu se va lua nici o taxa vamala de
transitu pentru marfurile ce trecu prin Principatu.

Art. 49. Romani'a va putea inchieia conventiunii
pentru regularea de privilegii si drepturile consuliloru in ceea ce privesce dreptulu de protectiune ce l'au
exercitatu in principatu. Drepturile castigate voru re-
manea in vigóre, pana candu ele nu voru fi modificate prin o intielegere comuna între principatu si partile
interesate.

Art. 50. Pana la inchieierea unui tratatu, care se
reguléze între Turci'a si Romani'a privilegii si drep-
turi consuliloru, supusii romani ce voru caletori sau voru sta in imperiulu ottomanu, precumu si supusii ottomani ce voru caletori sau voru sta in Romani'a, se voru bucura de drepturile garantate supusiloru celorlalte
puteri europene.

Art. 51. In ceea ce privesce indeplinirea lucrari-
loru publice sau alte asemenea, Romani'a se substituie in drepturile si in datoririile Inaltei Porti pentru totu
teritoriulu cesu ei.

Art. 52. Pentru a se mari garantiile pentru
libertatea navigatiunei pe Dunare, care e recunoscuta de unu interesu europénu, inaltele puteri contractante decisera, cá tóte intaririle si fortificatiunile, ce se afla pe totu cursulu riului de la Portile de feru pana la gurile lui, se fia distruse. Nici unu vasu de resbelu nu va putea se tréca in diosu de Portile de feru, afara de vasele usiore destinate pentru politi'a fluviului si pentru serviciulu vamale. Vasele de statiune ale puteriloru de la gurile Dunarei voru putea inse se se suie pana la Galati.

Art. 53. Comisiunea europena dunarena, in sinulu
careia va fi reprezentata Romani'a, va remanea man-
tinenta in functiunile ei, exercitandu-le cu totulu inde-
pendente de autoritatea teritoriale pana la Galati. Tóte tratatele, arangiamentele, actele si decisiunile, cari pri-
vescu drepturile, privilegii, prerogativele si indatoririile comisiunei dunarene, se confirma.

Art. 54. Unu anu inaintea de incetarea duratei
functiunei, ficsata pentru Comisiunea europena, puterile se voru pune in intielegere comuna privitóre la prelun-
girea drepturiloru lor, sau pentru modificarile ce voru afla necesariu a le introduce.

Art. 55. Regulamentele navigatiunei, politi'a si
supraveghierea riului de la Pórt'a de feru pana la Galati, se voru face de Comisiunea Europena sub asistentia delegatiloru statelor litorale, punendu-le in acordu cu acele cari au fostu facute, sau cari se voru face pentru cursulu din diosu de Galati.

Art. 56. Comisiunea Europena se va pune in
intielegere cu cei interesati pentru a asigura farulu din insul'a Sierpiloru.

Art. 57. Efectuarea lucrariloru pentru a inlatura
impedecarea navigatiunei langa Pórt'a de feru si cele pentru cataracte, s'a si incredintiatu Austro-Ungariei. Statele litorali din aceste parti ale riului voru aproba tóte inlesnirile, cari voru fi necesarie acestoru lucrari. Stipulatiunile art. 6 din tratatul de la Londra din 13

*) Acela care a propusu congresului acestu Artic. nu a cu-
noscutu nici tratatul de Adrianopole dela anulu 1839, nici celu
dela Parisu din 1817, nici conventiunea din 1858, nici consti-
tutiunea cea ultraliberalé a Romaniei din anulu 1866 nici spiritulu
tolerantu alu poporului romanescu, nici cumpletele pericole politice,
cate'i venira Romaniei prin jidovi, nici ce inséamna independentia.
Not'a Red. „Obs.“

Martiu 1871 relative la dreptul perceperei unei tace provisorie pentru acoperirea cheltuielilor, se mentina in favoarea Austro-Ungariei. (Va urma).

Romania.

(Finantiele Romaniei.) A fi nepreparatu pentru unu resbelu, a ilu purta cu toate acestea in modulu celu mai gloriosu si bravu, a suferi sub toate consecintele unei invasiuni necrutatoare si nescrupuloase, precum au fostu aceea a legiunilor rusesci, a echilibra in fine dupa multi ani de dile budgetulu statului, fara a isi lua refugiu la unu inprumutu onerosu, a plati punctualu dobendile la creditorii statului si cu toate acestea a mai avea inca si unu escedente in plus, este o aparitiune rara, esceptionala si inbucuratoare. Suntemu veseli a potea constata toate acestea despre starea actuala a finantielu Romaniei, si ne causedia o viaa placere a pune sub ochii lectoriloru nostri urmatoriulu tablou finantiaru, pe care ilu aflamu in „Romanulu” dela 15 Iuliu st. v.

Eata cumu se esprima in privinti'a acesta numitulu diariu:

„Amu vorbitu ieri despre situatiunea nostra financiara.

Cate-va cifre, pre care le vomu estrage astadi din compturile publicate de directiunea comptabilitatii generale, voru atesta cu mai mare putere de catu ori ce alte apretieri prosperitatea neasteptata a finantielu statului.

Este generalmente sciutu, ca anulu 1877 a fostu forte bunu din punctulu de vedere finantiaru. Dea n'aru fi fostu bunu, guvernulu n'aru fi pututu se faca facia, si tutoru ingagimentelu statului contractate in tiera si in strainatate, si tutoru greleloru nevoi ale unui resbelu peste fruntarie.

Ei bine, de si anulu 1877 a fostu dintre cei buni in ceea ce priveste financiele, anulu 1878 ilu intrece cu multu. Tabloulu publicatu in „Monitorulu” dela 8 Iuliu curentu ne arata ca in primele cinci luni ale anului 1877 s'a incasatu in totalu din veniturile directe suma de 30.248.723 lei, era in primele cinci luni ale anului curentu s'au incasatu din aceleasi venituri suma de 44.824.004. Tabloulu oficialu arata cifra de 46.199.004 lei; dea in acesta cifra este coprinso si aceea de 1.375.000 lei din biletele ipotecarie emise pana la 1 Iuliu. Noi amu scadiutu acesta cifra, fiindu-ca este unu venitu extraordinariu, ce nu exista in anulu trecut.

Avem dea in cinci luni numai ale anului 1878 unu escedentu de incasari de 14.575.281 lei asupra lunilor corespunditoare din anulu 1877.

Admitiendu-se ca aceeasi proportiune se va mantine pana la capetulu anului, vomu avea in doua-spre-diece luni unu escedentu totalu de vre 35 de milioane asupra anului trecut.

Din venitulul lunilor se prevediuse prin budgetu sum'a de 81.682.16 lei, si deja in cele prime cinci luni ale anului s'a incasatu suma de 7.231.686 lei, adica aproape cifra intraga. Mai totu ce se va incasa de aci inainte dela vami va fi escedentu asupra evaluarii bugetare.

Dela posta se prevediuse in budgetu unu venitu anualu de 2 milioane si deja s'a incasatu in cinci luni unu milionu, de si guvernulu rusescu n'a platitu o suma forte mare ce ne datoresce.

Dela telegrafu se prevediuse lei 1.800.000 si in cinci luni sa incasatu 1.016.530 lei, afara de datori'a rusesca.

Din veniturile intemperate se prevediuse in bugetu numai 400.000 lei si deja s'au incasatu 1.042.149 lei.

Din remasitele exercitielu inchise se prevediuse in bugetu 2.000.000, si in cinci luni s'au incasatu 2.124.398 lei.

La aceste doua din urma paragrafe escedentulu este deja forte mare, si mai remanu inca sapte luni de facutu incasari.

Dea la cate-va venituri, pre cumu la darea pentru drumuri si la fonciera, nu se vede aceeasi proportiune, causa este, ca anulu acesta s'a aplicatu riguros legea de percepere; nu s'au trecut, ca mai inainte, in socotel'a anului curentu incasari care aru fi trebuitu se fia trecute in socotel'a anului 1877. Dar' proba, ca anulu acesta si dela aceste venituri s'au incasatu mai multu de catu in ori-ce anu, este ca in primele cinci luni s'au incasatu din veniturile anului trecut 14.636.521 lei, pe candu in 1877 nu s'au incasatu in aceleasi luni din veniturile anului 1876 de catu 7.987.032 lei. Diferenti'a este enorma.

Se notamu, pentru a termina, ca in comptulu publicatu de directiunea comptabilitatii generale nu suntu trecute inca de locu veniturile dela calile ferate. Aceste venituri suntu prevediute in budgetu in cifra totala de 9 milioane, afara de venitulul caliloru Bucuresti-Giurgiu si Iasi-Ungheni.

Dupa informatiunile ce avem, sum'a prevediuta in budgetu este deja aproape acoperita pana astadi, asia, ca ceea ce se va incasa de aci inainte, este escedentu peste prevederea bugetara.

Spatiuulu ne silesce a ne opri aci pentru astadi, si a lasa pentru unu altu numeru observatiunile nostre asupra creditulu statului.

Din cele ce amu constatatu in sa mai susu, putemu afirma ca acestu creditu este bine si solidu intemeiatu, ca elu se va radica inca multu mai susu, caci nici-odata inca Romania nu s'au aflatu intr'o atatu de frumoasa situatiune financiara.

— Societatea Transilvani'a, care pana aci vota burse numai la teneri carii aspira la vreo facultate de sciintie, dupace si modifacase statutele in anulu c., in siedinti'a sa din 25 Iuliu st. vechiu decise a imparti de aci inainte subventiuni in bani la cate 4 invetiacei dela 8 ramuri de professiuni usitate in tier'a nostra, adeca la 32 teneri pe cate 3—4 ani, pana ce voru ajunge se se faca sodali. Conditiiunile ulterioare se voru vedea din publicatiunile de concursu, care se voru face in septembrie. Se scie inse de acuma, ca acei teneri trebuie se fia romani nascuti si crescuti, se fia terminatu celu mai pucinu 4 clase normali (primarie), si se aiba portarile morali de tota laud'a, sub pedepsa de a perde subventiunea.

Este deschisa si una bursa pentru facultatea de medicina.

— Chartiile de statu si chiaru cele industriali ale Romaniei se urca in valoare spre marea bucuria a publiculu. (A se compara notele de acuma ale bursei cu cele de inainte de 3—4 luni).

Ocuparea Bosniei.

Conformu sciriloru sosite, de adi incolo, ocuparea Bosniei se pote considera ca unu faptu inplinitu. Armat'a de ocupatiune austro-ungara a trecut in 28 si 29 Iuliu st. n. preste fruntariile bosniace. Precumu aflamu din „Politische Correspondenz” guvernulu au afisiatu si au impartitu intre locutorii provinciei destinate de a fi ocupata o proclamatiune, alu carei coprinso se resuma in urmatoarele: „Armat'a austro-ungara intra ca amica, cu scopu de a pune capetu releloru inveterate, care neliniscescu si tierile marginasie ale Austro-Ungariei. Imperatulu nu mai potea suferi sistem'a ce domnea in vecinatatea provinciulu sale, arbitrariulu si forti'a brutala a unui guvernulu necapabile, si atrase atentiunea Europei asupra starii Bosniei si a Herzegovinei. Consiliulu poporaloru a decisu, ca Austro-Ungari'a se restabileasca in provincie ale acestea, pacea si prosperitatea atatu de multu dorita; trupele austro-ungare voru duce pacea si sigurant'a; toti indigenii se voru bucura de drepturi egale; viati'a, religiunea si proprietatea voru fi egalu garantate pentru toti; legile si datinele voru fi respectate; veniturile voru fi intrebuintate exclusivu numai pentru trebuintele tierii, era dările (inpositele) restante voru fi iertate; soldatii voru plati pentru cele ce voru avea ei de lipsa; locutorii se se incedia fara nici-o temere sub scutul stindardelu gloriose; se primisca pe soldatii ca pe amici ai lor, se asculte de autoritati, se isi reincapa ocupatiunile lor, si fructele laborei lor voru fi aparate.”

Precumu vedemu, guvernulu austro-ungaru prin acesta proclamatiune face promisiuni catu se pote mai favorabili nouiloru cetatieni, cari se voru bucura de aci inainte de protectiunea parintesca a acvilei cu doua capete. Noi dorimu nouiloru nostri cetatieni, ca promisiunile ce li se facu astadi, se nu se prefaca cu tempulu in ilusiunile unui visu de primavera. Este forte usoru a promite ceriulu si pamentulu, dara forte dificile a isi tiené si a isi realisa promisiunile date.

Itali'a Irredenta.

Sub acestu titlu se constituise inca de multu in Itali'a o partida politica, intinsa prin ramificatiuni preste totu teritoriulu italianu, alu carei scopu este: de a intrupa cu Itali'a provincie supuse inca unei domnii straine, precumu sunt Triestulu si Trentinulu, care sunt sub domnia Austriei. Actualulu ministru-presedinte Cairoli este unulu din capii acelei partide ale „Italiei neliberata.” Dupa publicarea tractatulu dela Berolinu, care calca in picioare nu numai moral'a politica, echitatea si traditiunea, ci si principiulu de nationalitate, aceea partida italiana pasi pe aren'a politica, organisandu adunari poporale (meetinguri) si agitandu intr'acolo, ca acele adunari se protestese solemn in contra decisiuniloru nejuste ale tractatulu dela Berolinu, a desaproba atitudinea tramisulu italianu la congresu si a cere ca Italiei inca se i se redea acele provincii. Eata dupa „Romanulu” testulu proclamatiunei, prin care au fostu conchiamata la unu meeting, poporatiunea din Roma:

„Romani!

„Principiulu nationalitatiloru, care ne-a datu vietia a fostu violatu la Congresulu dela Berolinu.

„Greci'a, Bosni'a, Herzegovina, Romani'a si toate poporele ce aspira la unitatea si la independintia lor au fostu tradate. Voi, pe care strigatulu Roma seu mortea v'a scapatu de popa si de strainu si v'a datu vietia pentru seversirea unor mari opere, voi trebuie se faceti ca, astadi, Europa si lumea se intiega ca Roma este o credintia — credintia solidaritatii poporeloru si ca acesta credintia inspira deliberarile vostre.

„Vocea acelor, care au suferitu mai multu pentru ca Roma se fia inapoata Italiei, vocea lui Garibaldi, a

lui Avezzana, a lui Saffi, a lui Campanella, ve chiama astadi, pentru a ve indeplini o datorie si mai imperioase si la indeplinirea caria ati pute fi chiamati mane.

„Respondeti la apelulu lor, alergendu in multime pentru a afirma dreptulu sacru alu Italiei asupra Trientulu si Triestulu.

„Romani! Aduceti-ve aminte de simtimintele ce incercati acumu cate-va ani, ori de cate ori vi si anuncia ca Italia se gandia la noi. Aduceti-ve aminte ca fratii vostri din Trentino si din Triest astepta dela noi astadi, cu o mare neliniste unu cuventu de credintia, de sperantia, de promisiune; alergati numerosi la intrunire si faceti ca strimtorile Alpiloru Retici si ale Alpiloru Iuliani se resune de echoulu strigatulu Romei, alu mamei patrie.”

Se afirma, ca din cauza acestoru demonstratiuni anti-austriace, s'aru fi schimbatu deja note diplomatice intre guvernele respective. Intre astfeliu de impregiurari se prea intielege, ca positiunea ambasadorelui austro-ungaru la Roma, baronulu Haymerle nu este nici decumu de invidiatu, avendu a audi esclamaru de: „Abbasso Austria! Eviva Trento! Eviva Trieste! si a suferi processiuni flueratoare si siueratoare, chiaru pe dinaintea locuintiei sale private.

Aceste demonstratiuni ce avura locu in mai toate cetatile insemnate ale Italiei, sunt totu atatea probe palpabile, ca multu laudata amicitie si buna intieligere intre guvernulu austro-ungaru si celu italianu n'au fostu altu ceva, decatu o frasa conventionala, buna pentru a o intrebuintia cu multu succesu in pomposele discuri de tronu usitate a se pronuncia in fatia parlamentelu austro-ungare. Poporulu italianu prin atitudinea sa actuala da cea mai formala desmintire acelei frase de amicitie, isi manifesta aspiratiunile sale de unitate, arborandu cu entusiasmu drapelulu principiulu de nationalitate. Lavina s'a pus in miscare, ea va inainta acelerandu'si cursulu si crescendu.

Sciri diverse.

(Unu pazitoriu de campu omoritu.) La 22 crt. nisce carausi de ai proprietariulu Graczik din Bintiutiu vrendu se aduca grane de pe unu campu din apropierea Muresiului, aflara o parte din snopi imblatiti si spre marea loru spaima observara si picuri de sange. Mergundu pe urm'a sangelui pana la tufisiulu de langa alvi'a Muresiului li se presentu o priveliste infricosiatu. Dint'o maslina vediura unu pitioru de omu esitu afora. Scotiendu-se cadavrulu afora recunoscura, intr'insulu pe pazitoriulu de campu alu numitulu proprietariu care pazitoriu fusese tramisu cu doua dile mai inainte la Homorodu dupa carausi si de atuncea se facuse nevediotu. Ne-sosindu nice pazitoriulu nice carausii homorodani, proprietariulu fu nevoitu se si care graulu cu alti omeni, cari facura apoi descoperirea infioratoare. Nenorocitulu s'a gasitu cu capulu spartu si cu o impunsetura in spate, de unde se conchide, ca densulu mergundu la Homorodu au datu preste talhari imblatindu, cari, ca se nu fia descoperiti, au comisu fapt'a cea atatu de barbara. Despre ucigasi nu se scie nemicu pana acumu.

(Pest'a povina in Sielimberu) la 28 crt. se bolnavira 2 vite; un'a a peritu. Bolnave erau preste totu 27.

(Sinuciderea unui generalu.) In Goriti'a (Görz) se sinucise cu unu revolveru gener. in pensiiu conte Radetzky; densulu era uniculu fiu alu maresialulu campestu Ios. Radetzky. Fu nascutu in Vien'a la 15 Augustu 1813. Elu lasa dupa sine unu fiu, locotenente la dragoni si o fiica de 23 ani.

Pre stimat'a Redactiune este rogata cu totu respectulu, a da locu acestoru sire in colonele multu pretiutei sale foi.

Multumita publica.

Suscrisulu aducu prin acesta multumita publica M. On. Comitetu alu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporulu romanu, care a benevoitu a-mi acordu unu stipendiu de 60 fl. v. a. pre anulu scol. 1877-8, cu care amu potutu absolva cursulu de doui ani, dela Institutulu pedagogicu gr. cath din Blasiu cu progresu multumitoriu, fora de care asi fi fostu necesitatu a intrerupe continuarea studiulu; pentru care mai repetiescu inca odata marea mea multumita, pentru umanitatea Acelui M. On. Comitetu aretata facia de mene.

Buciumu in 7 Iuliu 1878.

Georgiu Dobrinu
pedag. abs.

Cursuri de Bucuresti in Lei noi (franci).

27 Iuliu n.	
Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	1. 101.50 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„ 98.— „
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	„ 97.— „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„ 88.— „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%)	„ 79.1/2 „
Imprumutulu municipale non (alu capit.) din 1875 cu 8%	„ 93.50 „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	„ 170.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„ 33.80 „
Actiunile caliloru fer. prioritati din 1868 cu 6%	„ 85.— „
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„ 225.— „
Romani'a, Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„ 70.— „